

Дидактичні мистецькі завдання, ігри, тести як невід’ємна складова професійної підготовки майбутнього вчителя музики.

Провідну роль в педагогічній діяльності учителя музики відіграє художня діяльність. Органічне поєднання “педагогічного” і “художнього” аспекту в професійній діяльності, тотожність функцій і поставлені перед професійною підготовкою завдання дозволяють визначити таку діяльність як “художньо-педагогічну”[1:45]. Метою такої діяльності є набуття умінь та досвіду опанування світу, системи мистецтв у всьому розмаїтті видів, стилів, напрямків, жанрів; емоційно-оцінного осягнення естетичної суті творів мистецтва.

Художньо-педагогічна діяльність є синтезом знань і умінь, які належать до педагогіки і психології, філософії, історії, мистецтва, музики. Таким чином художньо-педагогічна діяльність ґрунтується на закономірностях системи наук і мистецтв і є синтетичною за своєю суттю. Вчителю музики потрібно постійно переборювати монопредметний егоцентризм, специфіку свого предмету, сприяючи синтезу, інтеграції знань та умінь своїх учнів у сфері музичного, візуального та синтетичних мистецтв.

Одним із шляхів розвитку інтегративних художньо-творчих умінь є використання у підготовці до професійної діяльності майбутніх учителів музики дидактичних мистецьких ігор, завдань, тестів. У цій статті ми пропонуємо кілька творчих завдань, які розроблено і випробувано на заняттях авторського спецкурсу “Інтеграція дисциплін художньо-естетичного циклу”.

1. Вправи на освоєння студентами компонентів простору музичного образу на основі взаємодії мистецтв:

- Намалювати поняття : мажор-мінор, алегро –анданте, стаккато – легато, крещендо – дімінуендо.
- Намалювати портрет звуку: тихий, низький, довгий.
- Намалювати і заспівати звуки від самого темного (низького) до самого світлого (високого).

2. Вправи на формування багатопланових, поліфонічних асоціацій, виникнення образно-асоціативних зв'язків і міжпредметних аналогій:

Після прослуховування музичного фрагменту студентам пропонується намалювати своє бачення емоційного стану фрагменту, використовуючи 8 основних кольорів. Ефективність методики полягає у створенні усвідомленого відношення до кольору як засобу емоційної виразності.

Пропонуються варіанти музичних фрагментів:

- П. Чайковський. Струнний квартет №1 (ре мажор), “Анданте кантабіле”.
- М. Чюрльоніс. Струнний квартет №1, частина 1.
- С. Прокоф'єв. “Класична симфонія”, “Гавот”.
- В. Моцарт. Симфонія №41 “Юпітер”, частини 1, 2.
- С. Прокоф'єв. Сцени із “Ромео і Джульєтти”, “Петя і вовк”.
- Д. Шостакович. Симфонія №5. Частина 1.
- Й. Бах. “Італійський концерт”.
- Е. Гріг. “Лірична сюїта”.
- Дж. Россіні. “Stabat Mater”.
- К. Дебюссі. “Сирени”, “Святкування”.
- М. Равель. “Павана”, “Болеро”.

3. Використовуючи матеріал передмови О. Уайльда “Портрет Доріана Грея” дібрати вислів:

А) З яким ви згодні;

Б) Який не відповідає вашим переконанням у галузі мистецтва і художньої культури.

- “Митець – це той, хто творить прекрасне”.
 - “Думки і слова для художника – засоби мистецтва”.
 - “Порок і Чеснота – матеріал для творчості”.
 - “Сутність мистецтва – дзеркало, яке відображає того, хто в нього дивиться, а не життя, дійсність”.
 - “Усяке мистецтво абсолютно марне”.
 - “Немає книжок моральних і аморальних. Є книжки написані гарно або написані погано”.
 - “Якщо твір мистецтва викликає суперечки, це вказує на те, що у ньому є щось нове, складне, вагоме”.
4. Вправи на осягнення твору мистецтва (музичний фрагмент, репродукція картини, фрагмент балетної чи театральної вистави)

Одним з критеріїв розуміння і осягнення творів мистецтва є вміння говорити про мистецтво, розкривати його структурні та експресивні параметри. Розуміння і осягнення твору мистецтва включає 4 стадії:

1. Опис: основним завданням вчителя на цьому етапі є розширення словникового запасу студентів спеціальною мистецькою термінологією. Різноманітні прийоми опису мистецьких творів сприяють розвитку виразного мовлення.
 2. Візуальний аналіз: формальний аналіз композиції, форми (розміщення предметів, фігур у просторі, співвідношення світла і тіні).
 3. Інтерпретація: з'ясування суті творчого задуму, а також того, яким чином митець підкорює композицію твору власному творчому задуму.
 4. Оцінні судження: вербальне висловлення свого ставлення до мистецького твору.
- Вправа “Як я розумію твір мистецтва”

Після прослуханого чи побаченого фрагменту відповісти на питання:

- Які почуття передаються в даному фрагменті?
- Який художній образ виникає в твоїй уяві?
- Який фінал цього музичного фрагменту, як може логічно розвиватись сюжет картини чи спектаклю далі?
- До чого призвів розвиток художнього образу?
- Який Ваш варіант назви твору?
- Для чого автор створив цей твір?
- Що він хотів сказати своїми твором?
- Чи можете Ви передати головну думку твору віршованим рядком , образним порівнянням?
- Яке ставлення автора до своїх героїв?
- Які моменти з Вашого життя нагадує цей твір?
- Чи виникає у Вас бажання щось зробити, прослухавши музичний фрагмент, чи роздивившись репродукцію картини?

Завдання, яке стоїть насамперед перед студентом, який виконує творчі мистецькі роботи полягає в активізації естетичного поля творчої діяльності, умінні застосовувати різноманітні методи аналізу у всіх видах мистецтва, задіяти набуті знання з багатьох інформаційних каналів для реалізації творчого потенціалу кожної унікальної особистості, розвинути бажання творити і отримувати від процесу практичної і споглядальної діяльності низку естетичних почуттів задоволення й насолоди. Це проявляється в нестандартних інтерпретаціях, створенні власних живописних і музичних мініатюр, імпровізацій у музичних і синтетичних мистецтвах.

Список використаних джерел:

1. Рапацкая Л.А. Формирование художественной культуры учителя музыки в условиях высшего музыкально-педагогического образования. Дис. ... доктора пед. наук. – М., 1991. – 450с.